

Toiminnan ja talouden seuranta

1.1.–31.7.2022

Mikkelin Vesiliikelaitos

Sisällysluettelo

Johdon analyysi.....	1
Sitovat tavoitteet	2
Talouden toteutuma	4
Tiliryhmäkohtaiset toteutuma-analyysit – kehitys ja ennuste	5
Investoinnit	6

Johdon analyysi

Toimintaympäristöä on leimannut siirtymine yhteiskunnan vakauden tilasta yhä syvenevän epävarmuuden ajan jaksoon. Pandemian hallinnan lisäksi toimintoja uudistetaan ja sopeutetaan Venäjän ja Ukrainan välisen sodan pitkittymisen ja sen kielteisten heijastusvaikutusten seurauksena. Huoli sähköenergian riittävydestä, energian säästötavoitteet ja energian hinta sekä huoltovarmuus ovat nousseet keskusteluun kuluvan vuoden aikana. Myös ilmastomuutoksen vaikutusten torjunta tulee edellyttämään entistä tehokkaampien keinojen käyttöönottoa.

Vesiliikelaitoksen liikeylijäämätavoite (sitova) on 840 000 euroa. Liikelaitoksen liikeylijäämäluvut sisältävät poistot, poiketen esim. kaupunkiympäristölautakunnasta.

Käyttötalouden kulujen jarrua on painettu niiden kulu-elementtien kohdalla, joihin voidaan vaikuttaa (olemassa-oleviin sopimuksiin ei voida juurikaan vaikuttaa). Ennusteessa huomioidaan jo hankittujen materiaalien käyttö tarkastelun poikkileikkausajan jälkeen. Olemassa oleville tiedoilla ennustetaan vuoden liikeylijäämäksi nolla euroa. Lokakuun seurannan yhteydessä tullaan esittämään liikeylijäämätavoitteen alituslupaa.

Vesilaitoksen tuotoista 94 % muodostuu vesi- ja jätevesimaksutuotoista. Veden myyntimäärä ja lasketun jäteveden määrä näyttävät toteutuvan talousarvion mukaisena.

Vesilaitos uusi vesimaksujaan ja palvelujen hinnoitteluaan 1.1.2022 alkaen. Vesimaksua, jätevesimaksua ja palvelumaksuja korotettiin 3 %. Vesilaitoksen tulojen arvioidaan kertyvän suunnitellusti talousarvion mukaisena.

Vesilaitoksen kumulatiivisesti kertyviä kuluja on kertynyt talousarviota enemmän.

Henkilöstökulut toteutuvat suunnitellusti. 1.8.2022 siirtyy yleishallintopalveluista kaksi henkilöä suoraan Vesiliikelaitoksen kirjanpitoon.

Aineet ja tarvikkeet kohdan kustannukset toteutuvat TA:ssa varautumista enemmän.

Metsä-Sairilan jätevedenpuhdistamon tuotantotekijöiden (esim. kemikaalit, energia, lietteen käsittely) markkinahinnat ovat nousseet ennustamattomasti, mikä näkyy TA kustannusten ylityksenä. Kemikaalit eivät kaikilta osin (kilpailutuksen perusteena on ollut arvio, johon tarjous on perustunut) kuulu operointisopimukseen. Prosessien ylösajo on kuluttanut kemikaaleja enemmän, kuin varsinaisen tuotantoprosessin kulutuksen arvio on ollut. Kemikaaleja hankitaan panosperusteisesti, jolloin kustannukset kirjautuvat etupainotteisesti ja käyttö jaksottuu kulutuksen myötä.

Laitoksen sähkönkulutus vesiprosessien osalta vastaa suunniteltua. Puhdistamon käyttöönottovaiheessa järjestely verkkoyhtiön sähkömittaus ja -laskutus muuttuu. Voimalaitoksen sähkönkulutus on tullut Vesilaitoksen liittymän ja mittauksen kautta. Vesilaitos tulee jatkossa laskuttamaan voimalaitososuuden sopimuksen mukaisesti.

Palvelujen ostot kohdassa näkyvä tulopumppaamon ja jätevedenpuhdistamon pääurakan urakkasopimusten riitautuminen ja sen käsittely käräjäoikeudessa ovat synnyttäneet kustannuksia, joihin ei ole käyttötalouden TA vaiheessa varauduttu. Kenkäveron vanhan puhdistamon purkuluvan ja purkujätteen käsittelyn lupavalmistelun kustannuksia ei oltu huomioitu TA vaiheessa.

Talouden kehittymistä on läpikäyty henkilöstön tapaamisessa ja viesti vain välttämättömien kustannusten synnyttämisestä on läpikäyty. Kustannusten säästötoimenpiteinä on käynnistetty kesän aikana testaukset mm. puhdistamoprosessien ajotapoja ja automaatiota koskien sekä Rantakylätalon

tilatarveselvitys. Loppuvuoden aikana lisäsäästötoimenpiteitä tarvitaan erityisesti sähkön kulutuksen vähentämiseen. Varavoimakoneisiin liittyen selvitetään mahdollisuutta hyödyntää sähkön tuotantokapasiteettia esimerkiksi säätösähkösopimuksien avulla.

Talouslukuja vertailtaessa eri vuosien osalta on huomioitava, että Vesilaitoksen puhdistamo-ope-
rointi siirtyi ulkoiselle palvelutuottajalle toukokuun 2021 aikana ja puhdistamo otettiin täyteen tuo-
tantokäyttöön lokakuussa 2021.

Vesilaitoksen toiminnassa ennakoimattomia käyttökuluja voi syntyä yleisessä taloustilanteessa ole-
vasta epävarmuudesta johtuen. Vesilaitos jatkaa huoltovarmuuden edellyttämiä toimia kyberturvalli-
suuden tehostamisessa ja kriittisten varaosien saatavuuden varmistamisessa.

Ketunniemen ja Otavan Suutarintien vesihuoltohankkeet on tämän vuoden investointien osalta kes-
keytetty. Hankkeiden markkinahinnat ja talousarviossa varatut määrärahat poikkesivat oleellisesti.
Hankkeet kilpailutetaan talven 2023 aikana uudestaan. Toimenpiteillä turvataan investointiohjelman
määrärahasa pysyminen.

Kaupungin johdon toimesta Vesilaitoksen organisoimisesta konsernissa on tehty yhtiöittämisselvitys.
Vesiliikelaitoksen johtamisessa siirryttiin 1.7.2022 vt. johtajan käytäntöön.

Sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Mittari	Toteuma 31.7.2022
Liikeliijäämä	840 000 €	-1 394 603 €
Korvaus peruspääomasta	500 000 €	0 €

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	31.7.2022
Veden myynti, 1000 m ³	2541	2580	1309
Jäteveden laskutus, 1000 m ³	2473	2630	1356
Vesi- ja jätevesitaksa yht. €/m ³	4,54	4,68	4,68

OHJELMAKORTIT

Mikkelin Vesilaitos tuottaa vesihuoltopalveluja toiminta-alueillaan Mikkelin kantakaupungissa, Rantakylässä, Otavassa, Anttolassa, Hauki-
vuorella, Ristiinassa ja Suomenniemellä. Vesilaitoksen asiakkaina ovat lähes kaikki kaava-alueilla olevat kiinteistöt ja tuotantolaitokset sekä
Mikkelin alueella toimivat vesiosuuskunnat. Vesilaitoksen palvelut tuotetaan liiketaloudellisia periaatteita noudattaen. Vesilaitos hoitaa
kaikki käyttömenonsa sekä tavoitteidensa mukaiset uudis- ja korvausinvestoinnit hankkimallaan tulo-rahoituksella.

Palvelusuunnitelma

Liikelaitoksella on kahdeksan jäseninen johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa sekä vastaa sen hallinnon, toiminnan sekä
sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Vesiliikelaitoksen toiminnan painopisteet on asetettu siten että ne tukevat valtuuston
vahvistamia kaupungin strategisia tavoitteita. Kaupungin talousarviossa on asetettu vesilaitokselle toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita.

KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen	Viemärlaitostoiminnasta huolehtiminen lupamääräysten mukaisesti. Häiriötilanteisiin varautuminen ja häiriötilanteiden hallinta suunnitelmallista (verkostopäällikkö)	Viemäriverkoston ylivuotoja enintään 5/vuosi. Yksi häiriötilanneharjoitus/vuosi.	Kaksi ylivuotoa.
	Verkostosaneeraukset (verkostopäällikkö)	100 m/vuosi	Saneerauksia valmiina 200 metriä.

ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
EcoSairila -kehittämialusta	Metsä-Sairilan jätevesipuhdistamon rakentaminen ja käyttöönotto (vesilaitoksen johtaja)	Laitos häiriöttömässä tuotantokäytössä.	Laitos tuotantokäytössä.
	Vesiosaamiskeskuksen toimintaa edistetään (vesilaitoksen johtaja)	Teollisuusvesilinjasto ja -prosessi valmisteilla EcoSairilan alueelle.	Teollisuusvesilinjasto rakennettu, prosessi suunnittelussa.

Talouden toteutuma

	TP2021	TA2022	Tot. 7/2021	Tot. 7/2022	Laskennallinen ennuste	Johdon ennuste	Johdon ennuste / TA, %
Myyntituotot	12 109 369	12 849 100	6 228 222	6 536 614	12 708 968	12 849 100	100,0 %
Maksutuotot	0			0		0	#JAKO/0!
Tuet ja avustukset	6 996		57			0	#JAKO/0!
Vuokratuotot	0		-250			0	#JAKO/0!
Muut toimintatuotot	1 801		5	202	68 089	60 000	#JAKO/0!
TOIMINTATUOTOT	12 118 167	12 849 100	6 228 034	6 536 816	12 707 482	12 909 100	100,5 %
Valmistus omaan käyttöön	33 766		25 975			80 000	#JAKO/0!
Henkilöstökulut	-1 505 492	-1 502 100	-998 509	-851 813	-1 279 155	-1 502 100	100,0 %
Palkat ja palkkiot	-1 163 766	-1 072 700	-740 979	-622 189	-977 196	-1 072 700	100,0 %
Henkilösivukulut	-341 727	-429 400	-257 530	-229 624	-301 959	-429 400	100,0 %
Eläkekulut	-281 120	-391 100	-229 439	-207 515	-254 257	-391 100	100,0 %
Muut henkilösivukulut	-60 607	-38 300	-28 091	-22 109	-47 701	-38 300	100,0 %
Palvelujen ostot	-3 041 782	-2 587 000	-1 395 804	-2 082 952	-4 539 238	-2 887 000	111,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 755 903	-1 614 400	-901 670	-1 497 176	-2 915 585	-2 254 500	139,6 %
Avustukset	-5 100		-4 500	-1 500	-1 700	0	#JAKO/0!
Vuokrakulut	-451 339	-430 100	-256 134	-259 172	-456 692	-470 000	109,3 %
Muut toimintakulut	-99 885	-55 500	-42 801	-34 758	-81 115	-55 500	100,0 %
TOIMINTAKULUT	-6 859 502	-6 189 100	-3 599 418	-4 727 371	-9 277 674	-7 169 100	115,8 %
TOIMINTAKATE	5 292 431	6 660 000	2 654 592	1 809 446	3 429 809	5 820 000	87,4 %
Rahoitustuotot- ja -kulut	-1 140 204	-1 250 000	-338 820	-324 022	-955 868	-1 250 000	100,0 %
Muut rahoitustuotot	5 474		3 088	3 949	6 999	0	#JAKO/0!
Korkokulut	-634 760	-750 000	-335 873	-323 825	-611 992	-750 000	100,0 %
Muut rahoituskulut	-510 918	-500 000	-6 035	-4 145	-350 875	-500 000	100,0 %
VUOSIKATE	4 152 227	5 410 000	2 315 772	1 485 424	2 473 941	4 570 000	84,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4 831 649	-5 820 000	-1 640 701	-3 204 049	-7 809 975	-5 820 000	100,0 %
TILIKAUDEN TULOS	-679 422	-410 000	675 071	-1 718 625	-5 336 035	-1 250 000	304,9 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	-2 617 126	160 000	14 874	92 511	-16 278 063	160 000	100,0 %
Varausten lisäys tai vähennys	2 698 850					0	#JAKO/0!
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALI-JÄÄMÄ	-597 698	-250 000	689 945	-1 626 114	-21 614 097	-1 090 000	436,0 %

Tiliryhmäkohtaiset toteutuma-analyysit – kehitys ja ennuste

Myyntituotot

Vesilaitoksen myyntituotot koostuvat pääosin vesimaksutuloista ja perusmaksuista. Veden käyttömaksua ja Vesilaitoksen palvelumaksuja korotettiin 3 % vuoden alussa. Vedenmyynti on luonteeltaan vakaata eikä tarkastelujaksolla ole tapahtunut merkittäviä muutoksia asiakaskunnassa, veden myyntimäärässä tai laskutetussa jätevesimäärässä. Muutamien teollisuuslaitosten laskutus on heinäkuun osalta kesken. Perusmaksut ovat kiinteitä, liittyyä-kohtaisia maksuja. Myös perusmaksuja korotettiin 3 % vuoden alussa. Liikevaihdon arvioidaan toteutuvan suunnitellusti ollen 12 849 100 euroa.

Maksutuotot

Ei kirjattavaa.

Muut toimintatuotot

Muita toimintatuottoja arvioidaan kertyvän talousarvion mukaisena koostuen lähinnä hulevesiverkoston ylläpitoon liittyvästä laskutuksesta jota arvioidaan muodostuvan 60 000 euroa.

Tuet ja avustukset

Ei kirjattavaa.

Valmistus omaan käyttöön

Arvio 80 000 euroa. Määrä riippuu loppuvuoden investointikohteiden toteutumisesta.

Henkilöstömenot

Henkilöstökulut olivat 22 % Vesilaitoksen käyttökuluista vuonna 2021. Henkilöstömenoja arvioidaan kertyvän talousarvion mukaisesti 1 502 100 euroa, vaikka kuluja on tarkastelujaksolla kertynyt ennakoitua vähemmän. Arvi-oon vaikuttaa henkilöstömuutos, jossa kaksi yleishallinnon henkilöä siirtyi Vesilaitokselle 1.8.2022.

Palveluiden ostot

Palveluihin käytetyt ostot, 2 082 000 000 euroa, kehittyvät nopeammin mitä on arvioitu. Yleisen kustannustason nousun lisäksi ostoja lisää lietekustannusten nousu sekä huoltovarmuuden edellyttämät, varautumiseen liittyvät kustannukset. Puhdistamohankkeen pääurakana loppuselvittelyyn liittyvät kustannukset sekä Kenkäveronniemen puhdistamon purkusuunnitteluun ja luvitukseen liittyvät kustannukset kohdistuvat tarkastelujaksolle.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Aineiden ja tarvikkeiden kustannusten (1 497 176 euroa) arvioidaan kasvan talousarviosta. Lisääntyviin kustan-nuksiin vaikuttaa yleisen kustannustason muutoksen lisäksi kemikaalikustannusten nousu sekä Metsä-Sairilan jätevesipuhdistamon sähkölaskutuksen muutos, jossa laskutuskertymää on purettu vuoden 2021 alusta.

Avustukset

Ei kirjattavaa.

Vuokrat ja Muut kulut

Muita toimintakuluja arvioidaan syntyvän 525 500 euroa, merkittävimpien kuluerien ollessa vuokratuloja.

Investoinnit

Kunnallistekniset rakennustyömaat ja laitoskohteet ovat käynnissä. Kunnallistekniikkaa saneerataan Lehmuskylässä ja Kattilansillassa. Vesihuoltoverkostojen laajennusinvestointeja on valmistunut Metsä-Sairilassa. Osa hankkeista aloitetaan vielä syksyn aikana. Kunnallistekniikan investoinnit ja laitosinvestoinnit ennakoidaan toteutuvan pääosin talousarvion mukaisena. Ketunniemen ja Suutarintien vesihuoltohankkeet siirtyvä eteenpäin.

Vesilaitos on toteuttanut Metsä-Sairilan alueen verkostohankkeet suunnitellusti ja alueen tontit on liitettävissä vesihuoltoverkostoihin.

VESILIIKELAITOS - INVESTOINNIT		
	TA 2022	Tot 7/2022
Vesilaitokset		
Vedenhankinta	-70	
Pursialan vesilaitos	-80	-18
Ristiinan vesilaitos		
Hanhikankaan vesilaitos	-50	
Suomenniemen vedenottamo	-50	-6
Paineenkorotusasemat	-120	
Yht.	-370	-24
Jätevesipuhdistamot		
Anttoan siirtolinja, hankesuunnitelma	-40	
Anttolan puhdistamo	-20	
Haukivuoren puhdistamo	-20	
Suomenniemen puhdistamo	-40	
Ristiinan jätevesipuhdistamo ja hankesuunnitelma	-50	
Metsä-Sairilan puhdistamo, teollisuusvesilinjasto	-150	-109
Jätevesipumppaamot	-150	-124
Häiriötilanteisiin varautuminen	-150	
Prosessiautomaatio	-300	
Yht.	-920	-233
Verkostot		
Verkostoinvestoinnit/ Kunnallistekniikkaohjelma	-400	-114
Verkostoinvestoinnit/ Vesilaitos	-850	-339
Irtaimisto	-20	
Yht.	-1270	-453
VESILAITOKSEN INVESTOINNIT YHTEENSÄ	-2 560	-709